

પાલીતાણા દરબાર સાહેબ Suran

II અને 6
1926 જન. માઈઓ. 1926

314.

(એક મુસલમાન ધર્મગુરુ શું કહે છે ?)

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

સૈયદ ફૈઝુલ્લેહ મુનવરઅલી.

એડીટર - "બુલ્લેટીન" માસિક.

મુા સુરત, હરીપુરા.

(સર્વ હક સ્વાધિન.)

ક્રમ સં ૧૬૨૬

પ્રત ૨૦૦૦

પાલીતાણા દરબાર સાહેબ અને આપણા જૈન ભાઈઓ.

પીર મોટામીયાં સાહેબ શું કહે છે ?

૧૧. સુરત અને અમદાવાદ વચ્ચે નવસારી પ્રાંતની દરબાર કોસંગા
અમવાદ રેલ્વે લાઇન ઉપર આવેલા માંગરોલ કસ્ટામાં એક મહાન
પીર સાહેબની ધાર્મિક ગાદી છે જે ગાદી ઉપર હાલ નામદાર મહા-
ત્મા પીર મોટામીયાં સાહેબ ગિરાજમાન છે. આ પીર સાહેબ જીવ-
દયાના ખાસ હિમાયતી છે અને બધે ફરીને પાંચ સાત વંસથી
“ધેર ધેર ગાય” પાળવાનો હમેશાં બોધ કરે છે. જેથી
હાજારો ગાયોને અભય વચન મળી ચુક્યું છે. તેઓ બી. એ.
સુધી ફળવાએલા છે અને જે લાખ જેટલા મુરીદો-સેવકો ધરાવનારી
એક મોટી ગાદીના ધર્મગુરુ છે છતાં એક ગરીબ સાધુના જેવી
જાંદગી ગુજારે છે. તેઓ ધણે ભાગે જવની કાંજી ઉપર રહે છે.
અને રાત દીવસ બધાને ગાયો પાળવાનો ઉપદેશ કરે છે, અને
લોકોની વગર પડસે સેવા કરે છે. તેમની ગાદી માંગરોલમાં છે પણ
તેઓ મહીનામાં એક અઠવાડીયું સુરત હરીપુરામાં, હસનજીના
ટેકરા આગળ, ગુંબજવાળી મરજીદ પાછળના મકાનમાં ગુજારે છે.
કારણકે સુરત રેલ્વેનું મથક હોવાથી તેમને બધે બોધ કરવા ફરજ
જવાની ત્યાંથી સારી સવલત રહે છે. x

x આ પીર સાહેબનાં મકાનો કદી તથા વીરમગામમાં પણ નથી.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૨૫ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગાંધીજીના જન્મદિવસનારે

વિષય પૃષ્ઠ : ૪૯૪૮

તેઓ પ્રથમ પોતાના વડીલ જે મંજિરાલની માદી ઉપર હતા તેમની હયાતીમાં સચીનના નામ નવાજ સાહેબની સાથે હતા અને તેમણે ત્યાં લગભગ ચાર વરસ રહી હજુર આસીરટંટ તથા નાજમ દીવાનો હોદ્દો ધણી લાખા વખત સુધી ભોગવ્યો હતા. જ્યારે તેમના વડીલ સ્વર્ગવાસી થયા ત્યારે તેઓ ૪૦ ૫૦ ૧૯૧૫ માં પીર પટે આવી ગાદી ઉપર બેઠા અને પછી ૪૦ ૫૦ ૧૯૧૭ માં ફકીરી ધારણ કરી સધુ તરીકે જન સમાજની સેવામાં જન ગાળી રહ્યા છે. તેમણે “પાલીતાણા દરબાર સાહેબ અને જૈન લાઇબ્રેરી” એ નામનો એક લેખ અમારી તરફ લખી મોકલ્યો છે જે ધણી ઉપ-યોગી હોવાથી આ એક નાના પુસ્તકના રૂપમાં બહાર બાક્યો છે. પીર સાહેબ જેવા એક મુસલમાન ધર્મગુરુ જૈન લાઇબ્રેરીની વાતને ટેકા આપવા બહાર પડે એ જૈન લાઇબ્રેરી માટે ઘણું ખુશી થવા જેવું અને મગફરી લેવા જેવું છે. પરકામત એક ધર્મગુરુ તેમની આટલી બધી લાગણી રાખે અને તેમને આટલું દરબાર સાહેબને નેક સલાહ આપવા તત્પર થાય એ દેશના હિત માટે ખેડક એક સારું જ ચિન્હ છે.

તા. ૧-૫-૧૯૨૬

શ્રી. મુરત

હરીપુરા,

શ્રી. સૈયદ ફૈઝુલ્લેહ મુતવરઅલી.

એડીટર—કુદિદેકાર.

૭૮૬

પાલીતાણા દરબાર સાહેબ

અને

જૈન ભાઈઓ,

પરોપકાર એજ મોટી વસ્તુ છે.

પાલીતાણા દરબાર સાહેબ અને જૈન ભાઈઓ વચ્ચે હાલ જે વાંધે શેતરૂંજીવાના ધામના યાત્રાળુઓ ઉપર લેવામાં આવતા વેરા સમંધી ઉભો થયો છે તેને માટે દરબાર સાહેબ પોતાના હિદ્દાર મનથી કામ લે તો તેમાં તેમની ધણી નેકનામી છે. જ્યાં ધર્મનો સવાલ હોય છે ત્યાં મોક્ષાની લાગણી ધણી તિવ્ર અને નાજુક હોય છે. જૈન કામ અહીં સાવાળી અને કાંત છે તો તેથી એક કામને પોતાના તિર્થની જગ્યાએ જવામાં કોઈ પણ પ્રકારની નડતર ન થાય એમાં રાજની શોભા છે. આ એક પાલીતાણા દરબાર સાહેબ અને જૈન કામ વચ્ચે તો હકનો સવાલ છે. તેમાં ખીજને માથું મારવાનો હક ન હોઈ શકે. તોપણ જ્યાં એક તરફ ધર્મની તિવ્ર લાગણીને, ધાર્મિક સવાલ હોય અને ખીજ તરફ રાજની આવક માટે પદ્ધતિનો સાંસારિક સવાલ હોય તો ધર્મવૃત્તિવાળા માણસો ધર્મના સલાસને ટેકા આપવા તૈયાર થાય એ કુદરતી છે. દરબાર સાહેબને ખુદાએ એક આપ્તું રાજ અને તેની સાથે સત્તા પણ આપેલી છે. જ્યારે ખુદાએ તેમની ઉપર આટલી બધી ચહેરબાની કરેલી છે તો તેમણે એક રાજકર્તા તરીકે જૈન ભાઈવાની ધાર્મિક લાગણી તરફ હિદ્દાર વૃત્તિથી જોવામાં તેમની જહોજબાલી આપી પણ વધારે વધે અને ખુદા તેમનાથી વધારે પ્રગ્ન થાય એ ઉમાકું છે. માટે તેમણે રાજ-

કર્તા તરીકેના પોતાના હિંચા દરમિયાન બિચાર કરી જોઈ જાઈએને સહત આપવામાં તેમનો મોજો ધટવાનો નથી પણ વધવાનો જ છે.

જોઈ જાઈએના એક મોટા તિરથંકર મહાવીર સ્વામી જે આજથી અઢી હજાર વરસ ઉપર થઈ ગયા છે તેમણે જોઈ જાઈ-એને અહીંસાનો જોરથી ઉપદેશ આપ્યો ત્યારથી જોઈને અહીંસાના સિદ્ધાંતને મજબુતીથી વળગી રહ્યા છે અને ખીજાએને દુઃખ નહીં આપતાં પોતાનું કામ શાંતિથી કરવાનું ધોરણ રાખી રહ્યા છે. તેમની આવી શાંતચિત્તિ જોઈને દરેકની આગળથી તેમની તરફ પહેલાના જમાનામાં પણ ખેંચાઈ છે. તેમને ધર્મના સખંધમાં સહત થાય તેટલા માટે તેમના એક ધર્મગુરુ હીર વીજયજીને ઇસ્લામી શહેનશાહ મહાન અહમદે પાંચ ગામ આપ્યાં હતાં. તે ગામનો પટો શહેનશાહ જહાંગીર, શહેનશાહ શાહજહાં વિગેરે એ પણ બદલ રાખ્યો હતો એમ જોઈ જાઈએ પોતાના હસ્તાવેશ પુરાવાઓથી કહી રહ્યા છે. વળી તેઓ એમ પણ આધાર પુરક જણાવી રહ્યા છે કે પાલીનાણમાં આવેલા શેતરૂંજ પર્વત ઉપરના દેહરાઓનો ભોગવટો અને વહીવટ લગભગ અઢારસો વરસોથી પોતે ધરાવી રહ્યા છે જે વિશેષ દાખલા તેમની પાસે મોજુદ છે. વળી તેઓ એમ પણ જણાવે છે કે ઇ. સ. ૧૮૨૦ માં કાઠીયાવાડમાં અંગ્રેજ એજન્સી સ્થપાઈ ત્યારના રિપોર્ટમાં પણ તેમનો માલગીર હક કાયમ કરેલો છે. જો આ વાત વિશે શંકા હોય તો હિંચા કતરીને જોવું જોઈએ કે તેઓ જે કહે છે તે ખરું છે કે કેમ, જો તેમનું કહેવું ખરું જ હોય તો પછી તે ઉપર હિંચા વિચાર કરી તેમને સહત કરી આપવા દરબાર શહેનશાહ તમારે થાય તો તેઓ હાથ જે વેરાની રકમ

લેવા હજી રાખે છે તેનાથી અનેક ગણે વધારે બદલો તેમને
 આપી તેમજ ખુદાના ત્યાગે એમ છે. તેઓ કદાચ આ વેરાથી
 વીસ પચીસ હજાર રૂપીઆનો ફાયદો મેળવી શકશે પણ દુનિયાના
 દસ માર લાખ જેટલા જૈન લાખએને પોતાનો ધર્મ ખળવામાં
 સરળતા કરી આપવામાં તેમને ડાટી ફળ મળે એમ છે એમ તેમણે
 પોતાના નેક દીલથી સમજવું જોઈએ. એક રાજકર્તા તરીકે તેઓ
 પોતાની પરાંપકારવૃત્તિથી લોકોને ધર્મનું છુટાપછું બહે તો ખુદા
 તેમને પણ જરૂર છુટા છું—મુકતી આપે એમાં નવાઈ જેવું નથી.
 આમાં એક તરફ મુકતી—નિર્વાણનો સવાલ છે અને બીજી તરફ
 માયાનો સવાલ છે. તો દરબાર સાહેબ જો પોતાના નેક વલણથી ધર્મના
 સવાલને અગત્ય આપે તો ખુદા બેશક તેમનાથી ઘણોજ રાજી થાય એમ
 છે. ખુદા રાજી થાય એ કસોડે રૂપીઆની આવકથી પણ વધારે છે કારણ
 કે તેના ઉપરજ મુકતી—નિર્વાણનો આધાર રહેલો છે. આવા ખી-
 યાલથીજ કદાચ હિંદુપુરના મહારાજા સાહેબે પોતાના રાજ્યમાં આવેલા
 શ્રી કેશરીયાજીના મંદીરમાં હીરા માણેકની બઢી લાખ રૂપીઆની
 આગી બેઠ ધરી એક રાજકર્તા તરીકે પોતાની ખરી ઉદારતા બતાવી
 હશે. જે શાંતીપ્રીય જૈન કોમની ઇસ્લામી જેવા બાદશાહો પણ લાગ-
 છી સાંચવતા આવ્યા છે તેની લાગણી જો પાલીતાણા દરબાર
 સાહેબ સાચવે તો તેમને તેઓ ખર્ચ પુન્ય મેળવવા લાગ્યજાણી થાય
 એમાં નવાઈ જેવું નથી. કદાચ ધારો કે પાલીતાણા દરબાર સાહેબ
 એ રકમ લેવાનો હક મેળવવા ફેદેહમંદ થયા તોપણ તે હક તેમને
 લાખો જૈનોના દીલોનું ખંવાને પરિણામે મળવા પામશે જે તેમનું
 જેવા એક લલાચ સંસ્કૃતિના અંતઃકરણને પણ લાગેજી વસંદ આ-

વસે. પોતે એક રાજા છે અને રાજાનાં દીલ ધર્મની આગતમાં ધણીજ ઉદાર હોય છે કારણ કે રાજાને ખુદાએ સન્તા આપેલી છે એટલે સન્તા સાથે દયા પણ તેનામાં હોય છે. આ દયાના ગુણ વડેજ રાજા પોતાના રાજ્યની આબાદી અને જહોજલાલી વધારી શકે છે. કારણ કે દયાથી ખુદા ખુશ થાય છે અને તેને હમેશાં મદદ કરે છે. તુલસીદાસે પણ કહ્યું છે કે:-

દયા ધરમકો મૂલ છે, પાપ મૂલ અભિમાન
તુલસી દયા ન છોડીએ, જળ લગ ઘટ મેં પ્રાણ.

દયા અને ઉદારતા એ રાજાઓનું મુખ્ય લક્ષણ છે એ દરબાર સાહેબ પોતે કેળવાએલા, સમજી, ઉદાર અને એક ક્ષત્રી હોવાથી સારી રીતે સમજી શકે છે.

જો આમાં હા નાનો સવાલ હોય તોપણ દરબાર સાહેબ મોટા મરતબાના પુરૂષ છે એટલે તેમનું મન તો ખુદાએ મોટુંજ બનાવેલું હોવું જોઈએ. રાજ્યનો જે હક જૈન બાઈઓ ઉપર પોસાતો હોય તે ન્યાયસર લેવાને કાંઈ વધો નથી પણ તે મોટું મન રાખીને નકકી કરવો જોઈએ. જૈનો શૈતરૂંજી ધામમાં કાંઈ વેપાર કે ધંધો રાજ્યમાર કરી પછસા કમાવાના ખીચાલથી જતા નથી. જો તેઓ ત્યાં વેપાર કરી પછસા સંજીવી નહીં મેળવવા બેગા થતા હોય તો વધારે કર તેઓ ભોગવી શકે. પણ જ્યારે તેઓ ત્યાં યાત્રાના પુન્ય માટે જાય છે તો તેઓ જેમ અને તેમ વધારે પુન્ય મેળવે અને વધારે ધર્મ તરફ આલતા થાય તેમ કરવું જોઈએ કે જેમ કરવાને રાજાઓનો ખાસ ધર્મ અને હક છે.

હવે જો કાંઈ એમ કહે કે એ રાજની ઉપજનો સવાલ છે. તો આના પશુ જવાબ જો મન ઉદાર હોય તો ઘણા નીકળી શકે એમ છે. લોકોને ધર્મની સરળતા કરી આપી તેમને ધર્મ તરફ વાળવાથી અનેક પ્રકારનાં લાભ થાય છે. તેમાં પહેલો લાભ ખુદાનું રાજપણું છે. ખુદા રાજ થાય તો જમીનની અને ખીજી વધારે ઉપજ રાજને મેળવી આપવા તે સમાર્થ છે. તે ઉપરાંત લાખો જૈનો ત્યાં આવે તો હાલ લેવામાં આવે છે તે વેરા ઉપરાંત રાજના લોકોને હજારો રૂપિયાની મજૂરી અને મહેનતાણું મળે જેથી તેઓ હમેશાં આબાદીમાં રહી તેમને કંગાલ બનવાનો પ્રસંગ આવે નહીં. આવી રીતે જૈન ભાઈઓ તરફના હજારો રૂપિયા દર વરસે પાલીતાણાની ગરીબ રૈયતને મળે તો તે સુખી થાય. રૈયત સુખી તો રાજ સુખી. એટલે જૈન ભાઈઓના આ ધામથી રાજના સીધી રીતે અને અડકતરી રીતે લાખો રૂપિયાનો ફાયદો છે. આવો ફાયદો આજેન ભાઈઓના આ ધામને લીધેજ રાજને મળી શકે છે તો આવું એક મોટું ધામ પોતાની હદમાં હોવા માટે પાલીતાણા રાજ મગરૂરી લાઇ શકે છે. તેની પાસે તમામ દુનિયાના જૈનોને પોતાની તરફ પ્રેમથી બેંચવાનું એક ઉમદા સાધન છે. જો તે જૈન ભાઈઓને પ્રેમથી રાજ રાખે તો તેને કાંઈની પશુ જરૂર રહે નહીં, તેને તથા તેની રૈયતને મોડો માગ્યા પછી મળે એટલુંજ નહીં. પશુ તેના દાયપર મોટા કરોડો પતિ જૈન શેઠીઆઓ નો એક જજરો જથ્થો આવી જાય. પ્રીતીથી જે કામ થાય છે તે જજરાઈથી થઈ શકતું નથી અને જો જજરાઈથી થાય છે તો તેમાં અસંતોષ આગ્યા વિના રહેતો નથી. અસંતોષ એજ ખરખાદીનું કારણ હોય છે માટે જેમ અને તેમ લોકોને સંતોષ થાય અને પોતાનો હક પશુ સચવાય તેવો રસ્તો ઉદાર હીલથી બિણત કલાકમાં સરખર

સાહેબ લાખો માણસોના જીવ રાજી કરવાનું ભારે પુન્ય મેળવી શકશે
 જે વેરાના પાંચ પચીસ હજાર રૂપીઆ કરતાં કરોડો દરજે વધારે
 મજાશે. વળી રાજદારી નજરથી જેતાં પણ આખી દુનિયાના દસ
 ખાર લાખ જેન ભાઈઓને પોતાના તરફ ખેંચી લેવા એ વેશની
 આવક કરતાં ઘણું દરજે વધારે ફાયદાકારક છે. પાલીતાણા રાજ
 ભલે પોતાના હક સાચવે અને ભલે પોતાની ઉપજ વધારવા કાશીક
 કરે. એમાં કાંઈ ખોટું નથી. રાજે પોતાની ઉપજનો ખીયાલ રાખવોજ
 જોઈએ પણ જે એ ઉપજ ધર્મના નિયમો પાળવા તૈયાર થએલા
 ભાઈઓના યાત્રાના વૃત્તમાંથી કઢાડવામાં આવે તો ધર્મ અને રાજ
 પ્રતિષ્ઠા તેને ભાગ્યેજ કબુલ કરી શકે એવું દરબાર સાહેબ પણ એક
 ધાર્મિક માણસ તરીકે સમજી શકે છે. દરબાર સાહેબ આવડે એક
 ધર્મના કામમાં ખલલ નાખે એવા માણસ હોયજ નહીં. પણ
 અંદર ખીજ પણ કાંઈક કારણ હોય એવે ભાસ મધ શકે
 છે. જેન ભાઈઓ રાજની પ્રતિષ્ઠા સાચવવી શકે એવા છે એટલે દર-
 બાર સાહેબે જેનોની ધાર્મિક લાગણી તરફ નેક નજરથી જોવું જોઈએ
 આમાં કાંઈ મોટી વાત જોવું નથી. તેમાં મોટા ભોગો કે મોટી કુર-
 નાઓ આપવાનું નથી. માત્ર દીલના કારણ છે. દસ ખાર લાખ
 માણસો રાજના વિરુદ્ધ લાગણી ધરાવતા થઈ જાય એ રાજને માટે
 ફાયદાકારક ભાગ્યેજ ગણી શકાય. તેમ એક સત્તાધારી રાજ પોતાની
 પ્રતિષ્ઠા જાળવાના ખીયાલથી જેનો ઉપર જીદી નજરથી જીવે તો જેનોને
 પોતાના શાંતિવાળા ધામમાં પણ એક ચિન્તે પ્રાર્થના કરવાનો પ્રસંગ
 ન મળે એ વાત જેન ભાઈઓ માટે પણ નુકશાનકારકજ ગણાય.
 માટે કહાપણથી આને કાંઈ તોડ કઢાડવો જોઈએ કે જેથી મીલનો

અંત આપે. આ કાંઈ હાલનોજ સવાલ નથી પણ હમેશના માટેનો સવાલ છે. જ્યાં સુધી જૈન કામ આપ્યાદ છે ત્યાં સુધી શેતરૂં બ્યાના ધામ વચ્ચે તેમને ચાલે એમ નથી. માટે હમેશનો સંબંધ જાડી રહે અને રાજ તથા કામ બંનેને હમેશની સરળતા થાય એવો માર્ગ જલદી અખત્યાર કરી લેવો જોઈએ કે તકલીફ થતી મટે.

જૈન કામ એ પરોપકારની કદર કરનારી અને ઉપકારનો બદલો ઉપકારથી વાળનારી કામ છે. એ જે લોકો તેના સહવાસમાં આવ્યા છે તે સારી રીતે જાણે છે. ગાંધીજીના શાંતીવાળા સિધ્ધાંતને એકદમ ઉપાડી બધ સ્વરાજના કામ માટે લાખો રૂપિયા ભેગા કરવામાં આ કામનીજ આગેવાની હતી અને આ કામના ટેકાથીજ ગાંધીજી આગળ વધી શક્યા હતા. હાલ પણ સારા કામ કરનાર તરફ તેમનો પ્રેમ તેટલોજ છે. જ્યારે દેશનું સારારિક દિત કરનારાઓ માટે તેઓ આટલી બધી લાગણી રાખે છે તો પછી પોતાના ધર્મનું દિત કરનારાઓની તેઓ લાગણી રાખે એમાં નવાઈ જેવું નથી. તેઓ પરોપકારનો બદલો વાળવામાં કાંઈ પણ જાતનો ભેદ બાવ રાખતા નથી.

પાલીતાણામાં જૈન બાઈઓના ધામ પાસે એક પીર સાહેબની જગ્યા છે. આ પીર સાહેબે પહેલાના વખતમાં જખરું જોખમ ખેડી ખરા પ્રસંગે જૈન બાઈઓને મદદ કરી હતી જે વાત ધણા બાઈઓ જાણે છે અને તેથીજ એ પીર સાહેબને હાલ પણ ધણા માને છે. પાલીતાણાના પહેલાના દરબારો પણ તેમને ધણા માનદાર હતા અને આજે પણ માનતા ફરે. આ પીર સાહેબ અમારાજ સપ્રદાયના એક સાચા ફકીર-સાધુ હતા અને બધાને માટે એક સુરખી લાગણી ધરાવતા હતા. તેમનામાં ભેદબાવ નહોતો. એટલે

બધાજ તેમને એક સાચા મહાત્મા ગણતા હતા. ઇસ્લામી શહેનશાહની જામીની સ-તા વખતે આ પીર સાહેબે જૈનોની મદદમાં ઉભા રહેવાને પાછી પાની કરી નહોતી. આવી લાગણી જૈન બાઇઓ માટે ઇસ્લામી પીરો અને ફકીરોએ પણ રાખેલી છે. આ પીર સાહેબની કબર ત્યાં આગળજ છે અને હજુ પણ ત્યાં જૈન બાઇઓ તરફથી સારી તબવીજ રાખવામાં આવે છે. આ કોમ ઉપકારનો મદલો ઉપકારથી વાળનારી છે એવું તેમના એ પીર સાહેબ તરફના આવથી સાફ જણાય આવે છે. જ્યારે આટલા લાંબા વખતે પણ એ કોમ તેમનો ઉપકાર ભુલી નથી તો પછી પાલીતાણા દરબાર સાહેબ કાંઈ ઉપકાર કરે તો તે ભુલી જાય એ કેવળ અશક્ય છે. જ્યાં જ્યાં જૈન કોમના ધામો છે ત્યાં ઘણે ઠેકાણે પીરોની આવી જગ્યાઓ છે જેથી સાફ જણાય છે કે ઇસ્લામી પીરો પણ આ કોમની સારી લાગણી રાખતા આવ્યા છે. અહીં કોમ કોમનો કાંઈ સવાલ નથી. પણ માણસ જાતની લાગણી અને પરોપકારનો સવાલ છે. દરેક કોમના માણસ સાથે પરોપકાર કરવો અને તેની ખરા વખતે મદદ કરવી એ મનુષ્યમાત્રનો ધર્મ છે. અને આ હેતુથીજ પીર-મહાત્માઓ જૈન બાઇઓ તરફ ખેંચાયા હશે. નહીં તો પોતે ફકીર હોવાથી તેમને જૈનોથી બીજા કાંઈ લાલચ નહોતી. તેમણે પોતાની ઉદાર વૃત્તિથી જૈન બાઇઓની ખરા વખતે લાગણી રાખી તો જૈન બાઇઓ આને પણ તેમની લાગણી રાખી રહ્યા છે.

હું એક ફકીર માણસ છું અને જૈનોને એક શુભદયાવાળી અને શાંત કોમ તરીકે પસંદ કરું છું. અને તેથીજ બાઇચારાની લાગણીથી તેમને માટે આટલું કહું છું. વળી દરબાર સાહેબનો પણ હું બહુ ઇચ્છનારો છું અને એક ફકીર તરીકે તેમને માટે પણ

હમેશાં ખુદા આમળ સારી દુવા ગુજરે છું હું બનેનું બહુ ચાહનારો છું. મારે બંને પાસેથી કાંઈ જોઈતું નથી ફકીરને કોઈપણ જાતની અભિલાષા હોઈ શકે નહીં. તે ના માત્ર લોકોનું કલ્યાણ જ ઇચ્છે છે. મારા આ લખાણથી દરબાર સાહેબ કે જેન ભાઈઓ ખુશી થશે એની પણ મને ઇચ્છા નથી. કારણકે એક ફકીર તરીકે હું સમજું છું કે જેમાંથી એકના હાથમાં પણ મારી મુકતી નથી. મરી મુકતી ફક્ત ખુદાના જ હાથમાં છે અને ખુદા ખુશ થાય એજ મારે માટે બસ છે. તે ખુશ થાય કે ન થાય તે પણ મારે જોવાનું નથી. મારે તો એક તેના પામર પ્રાણી તરીકે તેના હુકમને તાબે થવાનું છે. એક ખીજની લાગણી રાખવી એ તેનું ફરમાન છે. અને એ ફરમાન થોડે ધણે અંશે પણ પાર પડે એ લાગણીથી હું આ લખું છું. દરબાર સાહેબ એક મોટા મરતબાના પુરૂષ છે તેથી એક ફકીર તરીકે હું તેમનેજ આને માટે આગ્રહ પૂર્વક વિનંતી કરું છું કે તેમણે એક હીંદુ રાજકર્તા તરીકે મોટું મન રાખી ઉદારતા બતાવવી કે જોવી તેમની કિર્તી અને જહોજલાલી ખુદા આથી પણ વધુ વધારે અને તેમનું કલ્યાણ કરે. દરબાર સાહેબ એક રાજબાદીના માલિક છે અને હું એક ધાર્મિક ગાદીનો ગરીબ ફકીર છું. હું તેમને એક શબ્દ પણ કહેવાનો લાયક નથી પણ તેમની ઉદાર વૃત્તિ ઉપર ભરોસો રાખી આ એ શબ્દો લખવાની હીંમત કરું છું તો આશા છે કે તેઓ મારી આ અપીલ મારા જેન ભાઈઓની લાગણીની ખતર પોતપના નેક ધ્યાનમાં ઉતારશે. જે તેઓ પોતાની પસંદગાર બુધ્ધીથી આટલું કરશે તો ખુદા તેનો નેક બદલો તેમને જરૂર આપશે.

તા. ૨૫-૪-૧૯૨૬

અ. માંગરોલ

વાયા, કોસબ રોડન

માંલ નવસારી.

ગરીબ ફકીર

લી. મોટામીયાં

માંગરોલવાળા

નૂર રોશન.

અહીંસા અને જીવહયા શીખવનારું
એક અબયબ પુસ્તક.

માંગરોલના પીરબદાઓના એક મહાન વહીવટ પીર ક.યમદીન બાવા સાહેબ જે અહીંસા અને જીવહયાના ખાસ હિમાયતી હતા તેમણે આજથી બસો વરસ ઉપર આ ‘નૂર-રોશન’ પુસ્તક લખી અહીંસાનો ઝંડો મજબુત જમાવેલો છે જે હજુ પણ જેવોને તેવો કાશમ છે. ગમે તેવા હીંસાવાદીઓ આ પીર સાહેબની દરગાહમાં આવે છે તેમને ત્યાં જીવહયાવાળા થઇનેજ રહેવું પડે છે કદાચ કોઈ હીંસાતુ ત્યાં નામ લે છે તો તે જરૂર કાંઈને કાંઈ નુકસાનીમાં આવી પડે છે. પીર સાહેબનો આ ચમત્કાર હજુ પણ જારી છે. જેને જોવું હોય તે ત્યાં જઇને જોઇ લે. તેમની દરગાહ (રોજો) વડોદરા પ્રાંતના પાદરા તાલુકાના એકત્રબારા ગામે છે. ત્યાં જવા વડોદરાથી વિશ્વમિત્રી થઈ જંગુસર જતી નાની

ગાયકવાડી રેલ્વેના પાદરા સ્ટેશને ઉતરવું પડે છે. પાદરાથી એકલબારા અડી ગાઉ થાય છે જ્યાં જવા પાદરા સ્ટેશને ઘણી બગદ ગાડીઓ મળે છે. આ પીર સાહેબે અહીંસાનો સિધ્ધાંત લોકોમાં એવો તો મજબુત રીતે ફેલાવ્યો છે કે હજારો માણસો અહીંસા અને જીવહયાવાળી થઈ ગયા છે જેની ઉપલું પુસ્તક વાંચવાથી ખાતરી થઈ જાય છે. આ પુસ્તક ગમે તે કોમનો માણસ એક વખત વાંચે છે કે તરત તે બ્રહ્મસાનમાં આગળ વધી જાય છે. આ પુસ્તક પીર સાહેબના સેવકો સંતાડીને રાખતા હતા. કોઈને ખતાવતા ન હોતા. પણ મહા મુશકેલીએ તે મેળવીને જબરા ખરચથી ગુજરાતીમાં અર્થ સાથે છપાવેલ છે. તે બધા થઈને ૬૩૨ પૃષ્ઠનું એક દળદાર પુસ્તક છે. બ્રહ્મવિદ્યાનો એક અખુટ ભંડાર છે અને મુકતી-નિર્વાણ પદ મેળવવાનું એક ઉત્તમ સાધન છે. ગ્લેઝ કાગળ, સોનેરી અક્ષરવાળું પાકું પુઠું અને મોટા અક્ષરની ચોખ્ખી મુંદર છપાઈ છે. ચડતા પુઠાવાળી નકલની કીંમત રૂ. ૫) પાંચ છે અને ઉતરતા પુઠાવાળી નકલની કીંમત રૂ. ૩) ત્રણ છે. ટપાલમાં વી. પી. નું ખરચ તેના વજન પ્રમાણે દસ આના જુદું આવે છે.

પીર કાયમુદ્દીન બાવાસાહેબ.

એક વેળેરીઅન મહાત્મા.

ઉપલા નામનું એક ૪૪ પૃષ્ઠનું નાનું પુસ્તક પણ પીર કાયમુદ્દીન બાવા સાહેબની હકીકતનું અમારે ત્યાં તૈયાર છે. અને એક આનાની પોસ્ટ ટીકીટ મોકલનારને તદ્દન મફત મોકલવામાં આવે છે.

અહીંસા અને જીવ દયાનો ઝંડો ફરકાવનારા માંગરોલવાળા હસ્તામી (વેળેરીઅન) મહાત્માઓના ચમત્કારોનું પુસ્તક

પીર સાહેબના પરચા

નામનું પણ અમારે ત્યાં તૈયાર છે જે બે આનાની પોસ્ટ ટીકીટ મોકલવાથી મફત મોકલવામાં આવે છે. આ પણ ૧૭૬ પૃષ્ઠનું પુસ્તક છે જે જીવદયાના સીધાંતનો અમલ કરનાર બાઈઓને તદ્દન મફત આપવામાં આવે છે. આમાં પીર મહાત્માઓના ચમત્કારો સાથે ગાય એ કેવું ઉમદા પ્રાણી છે એ બતાવવામાં આવ્યું છે.

પીર મોટામીયાં સાહેબ

અને

તેમની ઘેર ઘેર ગાય વાળી ચોજના.

ઉપલું એક ૩૮ પૃષ્ઠનું નાનું પુસ્તક પણ અમારે

ત્યાં તૈયાર છે. તેમાં પણ ગાય પાળવાની ખુબી ઘણી સર
રીતે સમજાવેલી છે. તે પુસ્તક પણ એક આનાની પોસ્ટ
ટીકીટ મોકલવાથી મફત મોકલવામાં આવે છે. આ
સ્વરાજ, ખાદી, ચરખા, વિગેરેનો તમામ આધાર મા
ગાય ઉપરજ છે એ સમજાવવામાં આવ્યું છે.

ભક્તી સાગર.

આ પુસ્તકમાં જીવદયાના હીમાયતી ઇસ્લામી મહાત્માને
અને તેમના અનુયાયીઓનાં ભજન છે જે ભક્તી રસ
ઘણું ભરપુર છે. આ એક ૧૬૮ પૃષ્ઠનું પુસ્તક છે જે
જે આનાની પોસ્ટ ટીકીટ મોકલવાથી મફત રવાના કરવા-
માં આવે છે.

ઉપલાં પાંચે પુસ્તકો અહીંસાવાદીઓ અને જીવદયા-
વાળાઓને તો ખાસ વાંચવા જેવા છે. જેમનાં ચાર તો તદ્દન
મફત આપવામાં આવે છે. ઇસ્લામી મહાત્માઓએ અહીંસાનું
કેટલું બધું કામ કરેલું છે તે ઉપલાં પુસ્તકો વાંચવાથી
જણાઈ આવે છે. જેને એ પુસ્તકો જોઈએ તેણે પોસ્ટ
ટીકીટો સાથે નીચેને સરનામે લખવું.

સૈયદ ફૈઝુલ્લૌહ મુનવ્વરઅલી.

એડીટર—“કુદ્દિકાર” માસિક.

૩૦ હરીપુરા, હસનજીના ટેકરા આશળ, —મુા૦ સુરત

સુરત જ્ઞાનપુરી બાજે બાજી પોળખા આવેલા શ્રી જ્ઞાનપ્રિકા
વિજય” પ્રી. પ્રેસમાં હરગોવિન્દલાલ હરકીશન દાસે લખ્યું.

